

עת"א (חיפה) 18323-02-18 - ראתב סביחאת נ' מדינת ישראל

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21

לפני הרכב כבוד השופטים: רון שפירא, נשיא [אב"ד] גלית ציגלר, שופטת שמואל ברלינר, שופט עמית

העותר	ראתב סביחאת, ת"ז ע"י ב"כ עו"ד אלינור טל	0	(אסיר)
-------	--	---	--------

נגד

המשיבה	מדינת ישראל
--------	-------------

פסק דין

הרקע לעתירה והחלטת ועדת השחרורים:
בפנינו עתירת אסיר המוגשת בהתאם להוראות חוק שחרור על תנאי ממאסר, תשס"א - 2001 (להלן: "החוק" או "חוק שחרור על תנאי ממאסר") והמופנית נגד החלטת ועדת השחרורים בראשות כבי השופטת בדימוס אריקה פריאל, שמקום מושבה בבית סוהר כרמל, החלטה מיום 14.01.2018, שניתנה בתיק וש"ר 1763-04-15, בה נדחתה בקשת

העותר לשחרור מוקדם ממאסר. העותר מבקש כי בית המשפט יתערב בהחלטת ועדת השחרורים ויורה על שחרורו בשחרור מוקדם.

העותר מרצה מאסר שני מאחורי סורג ובריא (מאסר רביעי לפי מניין עונשי המאסר שהושתו עליו) למשך 16 שנים לאחר שהורשע בהריגה ובנשיאת נשק. לאחר שהחל לרצות עונש זה הוגש נגדו כתב אישום נוסף בגין עבירות שביצע זמן קצר לפני העבירות הנ"ל - התחזות לאדם אחר במטרה להונות, נשיאת סכין או אגרופן, הפרעה לשוטרי בעת מילוי תפקידו ואיומים - בגין הושת עליו עונש מאסר בפועל למשך שנה והופעל מאסר על תנאי של שנה אחת שהיה תלוי ועומד נגדו. שני מאסרים אלה הוטלו בחופף למאסר שריצה באותו זמן, כך שסך הכל נגזר עליו לרצות עונש מאסר למשך 16 שנים.

כתב האישום שבגינו הורשע העותר בעבירות הריגה ונשיאת נשק הוגש מלכתחילה בגין עבירת רצח, אך במהלך הדיו הושג הסדר טיעון ולפיו הומר סעיף האישום מרצח להריגה ונמחקו חלקים מסוימים מכתב האישום. כפי שציננה גם ועדת השחרורים, מכתב האישום (כפי שהובא בגזר הדין של בית המשפט המחוזי בנצרת) עולה כי בבוקרו של יום 10.5.02 נסע המנוח, שהיה סוכן משטרה ועתיד היה להעיד במשפט נגד אחיו של העותר, ברכבו מכפר ריינה לכפר משהד, כשמאחוריו השתרכה שיירת מכוניות. העותר הגיח מאחור במכונית, עקף את השיירה, חסם את דרכו של המנוח ואילץ אותו לעצור. העותר ירד מהמכונית שבה נסע, ניגש לרכב המנוח, שלף אקדח שנשא ללא היתר כדין וירה שני כדורים לעבר פלג גופו העליון של המנוח. אחד הכדורים חדר לראשו, ירייה אשר בדיעבד התברר כי גרמה למות המנוח. המנוח איבד את השליטה על הרכב שהידרדר לעבר הנתיב הנגדי, פגע במצוק שבצד הדרך והתהפך. כתוצאה, נשמט פלג גופו העליון של המנוח דרך חלוני הרכב. העותר חצה רגלית את הכביש, ניגש לרכב וביצע וידוא הריגה - ירה לכיוון המנוח ירייה נוספת שחדרה אף היא לראשו. לאחר מכן שב למכונית (שם המתין לו מאן דהו אחר) ונמלט מהמקום.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33

כפי שציינה ועדת השחרורים, אי נ צורך להכביר מילים בנוגע לחומרת מעשי העוֹתֵר, המעידים על דרגת אלימות גבוהה שבעטיה קיפח אדם את חייו, על זלזול מופגן בחיי הזולת ובשלום הציבור, שהרי ביצע את העבירות כשהוא נעזר ברכב תוך נסיעה בפראות (ובעת היותו פסול מנהיגה), ובמקום הומה אדם ירה מספר יריות בנשק חם. כמו כן יצוין, כי אמנם

נמחקו מכתב האישום המתוקן חלקים מסוימים המעידים על כוונה להמית את המנוח, אך כתב האישום גם לאחר התיקון מעיד על מעשים חמורים, דרגת אלימות גבוהה ואף על כוונה ברורה להמית את המנוח. על כן, ולמרות שסעיף האישום העיקרי תוקן מ"רצח" ל"הריגה" עובדות כתב האישום המתוקן, בהן הודה ועל יסודן הורשע העותר, מעידות על דרגת מסוכנות גבוהה מאוד הנשקפת ממנו.

ביהמ"ש המחוזי בנצרת הרשיע את העותר בעבירות על פי כתב האישום המתוקן, אימץ את הסדר הטיעון וציי שהמאשימה הגיעה להסדר הטיעון בשל קשיים ראייניים שניצבו בפניה, אשר נגעו לזיהויו של העותר (הנאשם שם) עם אותו יורה שירה והרג את המנוח, וב"כ הנאשם הסכים כי גם מבחינת מרשו הנכונות להגיע להסדר הטיעון המוצע קשורה לחומר הראיות והנאשם ביכר לחסן עצמו מהרשעה בעבירה החמורה יותר גם במחיר של ענישה שאינה קלה כלל ועיקר. ביהמ"ש המחוזי ציין בגזר הדין כי העותר (הנאשם) בחר לעשות דין לעצמו ונטל את חיי המנוח במהלך מתוכנן, יזום, וברור שמעשיו מחייבים תגובה הולמת. עם זאת, בחר ביהמ"ש להביא לקולא את העובדה שרק במקרים נדירים נוהגים בתי המשפט לגזור על נאשם את התקופה המקסימאלית האפשרית, שכאן נתחמה במסגרת הסדר הטיעון, את עובדת גילו הצעיר ואת העובדה שהוא הודה ונטל אחריות למעשה ההריגה. לאחר כל אלה הוחלט לגזור עליו 19 שנות מאסר, כאשר 16 מתוכן תהיינה לריצוי בפועל מיום מעצרו ויתרת התקופה על תנאי למשך 3 שנים, על כל עבירה מסוג פשע הכלולה בפרק י' לחוק העונשין. כאמור, בגין כתב אישום נוסף שהוגש לאחר מכן הושת על העותר עונש מאסר בפועל למשך שנה והופעל מאסר

2 מתוך 13

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33

על תנאי של שנה אחת שהיה תלוי ועומד נגדו, אך שני מאסרים אלה הוטלו בחופף למאסר שריצה באותו זמן, כך שסך הכל נגזר עליו לרצות עונש מאסר למשך 16 שנים.

ביום 14.01.2018 דנה ועדת השחרורים בבקשתו של העותר להשתחרר בשחרור מוקדם בתנאים, זאת לאחר שבקשתו נדונה בפני ועדה קודמת אשר דחתה את מתן ההחלטה ליום 14.01.2018. הוועדה קבעה בהחלטה מיום 14.01.2018 כי יש לדחות את בקשת העותר לשחרור מוקדם. הוועדה ציינה כי בעניינו של העותר הוצג קלסר עב כרס הכולל מידע מודיעיני שהצטבר במהלך שנות מאסרו. ממידע זה עולה התנהגות שלילית ואלימה מצד האסיר, בעיקר בשנות המאסר הראשונות. בעת האחרונה פחת המידע השלילי ואודותיו, אם כי הוצג מידע הרלוונטי גם לזמן האחרון. כן צוין כי לחובתו של העותר עבירות משמעת, שהאחרונה בהן משנת 2015, אז החדיר מכשיר טלפון נייד לתוך בית הסוהר, וכי זו התייצבותו הרביעית לפני ועדת השחרורים ותוכניות שיקום שהציג בעבר נדחו על ידי הוועדות. צוין כי כל הוועדות שדנו בשחרורו המוקדם סברו כי לא היה די בתכניות הטיפול שבהן השתתף בתוך כותלי בית הסוהר כדי להפחית ממסוכנותו, ולכן לא היה בתכניות הטיפול בקהילה כדי לסייע לו. צוין כי שתי הוועדות האחרונות המליצו על שילוב האסיר במסגרת "בית השיקום" הכולל טיפול קבוצתי, פרטי ושהייה בהוסטל. כן צוין, כי לאחר הדיון בוועדה מיום 22.6.15, התקבל העותר לבית השיקום ברם לבסוף לא השתלב בו עקב עבירת משמעת שנרשמה לחובתו. מדובר בבקשה רביעית המובאת לדיון בוועדה, כאשר בין לבי נ הוגשו בקשות נוספות לדיון חוזר, שנדחו.

הוועדה ציינה כי מעיו בדוחות גורמי הטיפול עולה כי העותר גדל בסביבה עבריינית. קיימת מעורבות עמוקה בפלילים מצד משפחתו המורחבת וישנה מעורבות פלילית גם מצד אביו ואחיו. מגיל 14 היה העותר מעורב בעצמו בפעילות עבריינית. בתחילת מאסרו היה מושפע ממאפייני אישיותו העבריינית אשר באו לידי ביטוי בעבירות משמעת שביצע ובהתנהגות כפי שמצאה ביטוי במידע המודיעיני שהצטבר על אודותיו. ואולם בשלב מסוים השתלב במסגרות חינוכיות שונות, השתתף בקורסים, סדנאות וחוגים וקיבל הערכות חיוביות מהאחראים על תחום החינוך בכלל ומהמדריכים. כן השתתף העותר בסדנאות טיפוליות של שליטה בכעסים ואלימות. הגורמים הטיפוליים התרשמו שהודות לטיפול החל לזהות ולהביא את החלקים האלימים באישיותו והבין כי נטל חיי אדם. בדו"ח הסוציאלי צוין כי האסיר משתף פעולה עם גורמי הטיפול ועושה מאמץ להשתנות ולחבר את עולמו הרגשי, תהליך מורכב וממושך לנוכח דפוסיו המושרשים. העותר משולב בתעסוקה, שימש כתומך לאסירים במצוקה, עבד בתור ספרן ובקנטינה, וכיום הינו עובד במטבח וזוכה לשבחים והערכה חיובית מצד הממונים עליו. תפקודו בתעסוקה בכלל כרמל הוגדר חיובי ללא עבירות משמעת, צוין כי "מגדיל ראש", אכפתי, חיובי וחיוני. כמו כן, העותר משולב בסבב חופשות וזוכה לחופשות של 72 שעות

3 מתוך 13

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33

ולעתים אף לחופשות תמריץ והינו מקבל זכות התייחדות באופן שוטף. סיווגו בתור חבר זוטר בארגון פשע הוסר והסיבות לכך פורטו במידע המודיעיני שנמסר לוועדה.

הוועדה ציינה עוד בהחלטתה, כי המשטרה מתנגדת לשחרורו המוקדם של העותר הן בשל חומרת העבירות שבהן הורשע, והן בשל המידע שהצטבר במהלך השנים על פעילותו בתוך בית הכלא ומחוצה לו. גם בני משפחת הקורבן מתנגדים לשחרורו המוקדם. אלמנת המנוח ואחד מבניו הציגו לוועדת השחרורים משנת 2013 מכתבים בהם הם מפרטים את הנזק הכבד שנגרם בשל אובדן בעל ואב, לרבות הפגיעה הקשה בפרנסת המשפחה בעקבות מותו.

עוד ציינה הוועדה כי העותר מודה בביצוע העבירה, מביע חרטה ומקבל אחריות למעשיו. העותר פירט לפני הוועדה את השינוי שחל בו, הביע חרטה עמוקה על מעשיו, הבין את חומרת העבירה שבה היה מעורב ואת הנזק שגרם, הזכיר כי במהלך המאסר הארוך למד הרבה ולדבריו "עבד על עצמו" כדי לשנות דברים בהתנהגותו. הוועדה ציינה כי אכן חל שינוי משמעותי בגישת האסיר ובדרך הסתכלותו על העבירה ותוצאותיה. כצוי כי בכלא כרמל האסיר שולב באגף נ"ס (נקי מסמים), בדיקות שתן נמצאו נקיות ולא נרשמו לחובתו עבירות משמעות. הוועדה ציינה כי בהערכת התאמה שהוכנה לקראת הדיון בוועדה, הביעה רש"א עמדתה לפיה האסיר מתאים להכנת תכנית שיקום בקהילה. בבסיס הערכה זו עמדה ההנחה כי במהלך המאסר סיים האסיר מגוון רב של קבוצות טיפוליות. הוועדה ציינה כי הערכה זו אינה מבוססת כדבעי שהרי הוברר כי במהלך המאסר השתתף האסיר בסדנת שליטה בכעסים ממנה הפיק תועלת ראשונית בלבד. בהמשך השתתף בקבוצת אלימות כללית, שם התרשמו מנחות הקבוצה כי על אף התקדמותו התקשה להפנים תכנים "כנראה על רקע תרבותי ודפוסי חשיבה והתנהלות עבריינים מושרשים". עוד ציינה הוועדה כי האסיר החל לקבל טיפול פרטני על ידי שיחות עם העובדת הסוציאלית של האגף, אולם שיחות אלה אינן מיועדות לטיפול בדפוסי התנהגות אלימים של האסיר דווקא. גם האסיר הביע מוטיבציה להשתתף בהן כדי "שיוכל לסייע טרם שחרורו לאחר 15 שנים במסגרת מאסר".

הוועדה ציינה בהחלטתה כי בניגוד לתוכניות קודמות שבה עתיד היה האסיר להתגורר מחוץ לכפרו, הרי שלפי התכנית הנוכחית מוצע לשחררו למגורים בכפר סאלם, בפיקוח אלקטרוני, ולעבוד אצל מעסיק נקוב בתור עובד מחס המבצע שליחויות. הוועדה הגיעה למסקנה כי קיומה של תכנית רש"א אינה יכולה לסייע לאסיר בבקשתו לשחרור מוקדם. צוין כי אין חולק שבמרצת השנים חל שינוי בהתנהגותו, ביחסו לעבירה ולבני משפחת הקורבן ובגישתו לטיפול. כן צוין שבחלוקת זמן המאסר החל העותר לשתף פעולה, השתלב בקורסים וסדנאות בתחום החינוך, היה מעורב בפעילות חיונית וחיונית למען אסירים אחרים וגם נטל חלק במסגרת

4 מתוך 13

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33

שיקומית, תחילה בקבוצת שליטה בכעסים ובהמשך בקבוצת אלימות כללית ובאחרונה החל בטיפול פרטני עם עובדת סוציאלית של האגף והמידע המודיעיני שהצטבר לחובתו הלך ופחת. על כן, נקבע כי ניתן לומר שיש יסוד למסקנה שהאסיר ראוי לשחרור. עם זאת, נקבע כי לא הונחה תשתית עובדתית המאפשרת להסיק כי מסוכנותו לשלום הציבור

פחתה במידה המצדיקה שחרורו המוקדם. הוועדה ציינה את התרשמות גורמי הטיפול הסבורים כי לאסיר דפוסי התנהגות עבריינים מושרשים. צוין כי האסיר לא עבר תהליך טיפול מעמיק בתוך כותלי בית הסוהר, שהרי השתתף בסדנה אחת ובקבוצה אחת בלבד, ואין די בהן כדי לעקור מן השורש דפוסי התנהגות עבריינית מושרשים. זאת נוסף על שיחות פרטניות שאינן ייעודיות לנושא האלימות. הוועדה ציינה כי לנוכח התרשמות גורמי הטיפול, לרבות רש"א, כי מדובר באדם בעל דפוסי התנהגות עבריינית מושרשת, קיים קושי למצוא הסבר להמלצה לשחרור מוקדם.

הוועדה הוסיפה כי חרף המלצות העבר לא שולב האסיר באגף שיקום שבו יכול היה לקבל טיפול מעמיק וררגוני, הן בנושא האלימות והן בנושאים אחרים שיכולים לסייע לשילובו מחדש בחברה. מכאן, נקבע כי חרף תקופת המאסר שריצה, הלכה למעשה לא עבר תהליך שיקום משמעותי בתוך כותלי בית הסוהר והאמירה בדו"ח רש"א העומדת ביסוד המלצתה, לפיה סיים האסיר מגוון רב של קבוצות טיפוליות, אינן לה על מה שתסמוך. יתרה מכך, ציינה הוועדה כי לפי תכנית רש"א אמור האסיר להתגורר בכפר סאלם, אף כי משטרת ישראל התנגדה לכניסתו אליו (ולכן מבלה את חופשותיו מרוחק מכפר), בין היתר בשל קרבתו למקום מגורי בני משפחת המנוח. בנוסף ציינה הוועדה כי האסיר אמור להתגורר עם בני משפחתו, אף כי ידוע על מעורבותם בפלילים ואשר מהם שאב דפוסי התנהגות אלימים ואנטי חברתיים. כן ציינה הוועדה כי לפי התכנית אמור האסיר לעסוק בשליחויות, דבר שלא זו בלבד שיקשה עד מאוד על הפיקוח, אלא שיפחית משמעותית מתועלתו של האיזוק האלקטרוני.

הוועדה ציינה כי גם חומרת העבירות בהן הורשע העותר, קיומו של מידע מודיעיני רב-שנים, העובדה שזכה בעבר לשחרור מוקדם וזמן קצר לאחר מכן ביצע את העבירות נושא המאסר, וכעמדת קורבנות העבירה והנזק הנוסף הצפוי להם אם יזכה בשחרור מוקדם עומדים בעוכריו. על כן, הגיעה הוועדה למסקנה כי גם אם כיום עלתה דרגת מודעותו של העותר למסוכנותו והצורך לרסנה, הרי שמסוכנות זו עודנה קיימת ומחובת הוועדה להג על שלום הציבור מפניה. הוועדה ציינה כי היא מודעת לעובדה שהעותר עתיד ממילא להשתחרר תוך זמן קצר יחסית - מועד שחרורו המלא הוא ביום 20.7.18 - ואז יצא לחופשי ללא תכנית טיפול וללא פיקוח. ואולם צוין כי נימוק זה לבדו אינו יכול לסייע לעותר, שכן לא זו בלבד ששחרור מוקדם אינו בגדר זכות קנויה, אלא שאין בתכנית המוצעת התייחסות הולמת לרמת

5 מתוך 13

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33

המסוכנות הנשקפת מהאסיר וממילא אי בה כדי לתת מענה הולם לצרכי שיקומו. בשולי הדברים המליצה הוועדה לאסיר ולשלטונות שב"ס לבחו אפשרות לשלבו באגף שיקום, כדי שבזמן הנותר עד לשחרורו המלא יצליח לרכוש כלים שיסייעו לו, בתום המאסר הארוך, לשוב לחיי החברה ולהשתלב במעגל העבודה. בסיכומי של דבר בקשתו לשחרור על

תנאי נדחתה.

טענות העותר:

העותר טוען כי החלטת הוועדה רצופה פגמים הן על בסיס תשתית עובדתית שגויה, הן על איזון לא נכון של כלל השיקולים, הן על הבעת עמדה ופרשנות שלא לצורך שמשחירה את פניו ופני משפחתו, והן על ראייה וגישה מוטעית בהתבוננות בצורך של אדם שכלוא מאחורי סורג וברח מעל 15 שנה לחזור בהדרגתיות לחברה.

העותר טוען גם לעיניו דין. לטענתו נקבע מועד דיון בבקשתו לשחרור מוקדם ביום 24.12.17 בפני שופט אחר, ובמועד זה טענה באת כוחו במשך למעלה מחצי שעה טיעונים מהותיים בפני הוועדה, כאשר לפתע נותק מחשבו של השופט ובטרם הניתוק נכנסו 5 סוהרים מהיחידה המיוחדת לסמים, כדי להציג את העותר כאילו הוא מפלצת ולנסות להשפיע על דעתו של השופט. לאחר מכן נקבע מועד חדש ליום 7.1.18, אך ביום 7.1.18 הוחלף ההרכב ללא ידיעת העותר ומן הראוי למען הליך הוגן שדיון ההמשך יתקיים בפני אותו הרכב. נטען כי באת כוח העותר לא חזרה על האמור בפרוטוקול הדיון הקודם לבקשת השופטת. השופטת ביקשה לתת החלטה בסוף היום על מנת לא לעכב את שאר האסירים, אך ההחלטה לא ניתנה בסוף היום ונקבע שההחלטה תישמע ביום 14.1.18 בפני הרכב אחר. בנוסף נטען כי לא הוועדה השמיעה את ההחלטה אלא שופט אחר.

לטענת העותר, הוועדה שגתה כאשר סברה כי לא הונחה תשתית עובדתית המאפשרת להסיק כי מסוכנותו לשלום הציבור פחתה במידה המצדיקה שחרורו המוקדם. נטען כי הסדר הטיעון הושג לאחר ניהול הליך הוכחות משמעותי במשך שנתיים כשהעותר נמצא בתנאי מעצר, ונראה כי היו קשיים ראייתיים מהותיים ומחדלים חקירתיים רבים. כן נטען כי בגזר הדין צוין שקשיים ראייתיים אלו יכלו להביא לזיכוי. נטען כי בשל קשיים אלו הוצג הסדר הטיעון והעותר לא בחר בהסדר הטיעון בשל חששו כי יורשע ברצח ויושת עליו עונש כבד יותר, אלא שעל אף הקשיים הרבים שיכלו להביא לזיכוי הוא בחר להודות ולקבל את העונש המגיע לו בנסיבות העניין ונטל אחריות על מעשיו. בחירה זו קיבלה ביטוי בגזר הדין. נטען כי הוועדה נתנה משקל כבד יתר על המידה לעובדות העבירה וחומריתה, זאת כאשר לא מדובר בעבירה שנסיבותיה מיוחדות והיא בעלת חומרה מיוחדת כאמור בסעיף 10(א) לחוק שחרור על תנאי ממאסר, תשס"א - 2001 (להלן: "חוק שחרור על תנאי ממאסר").

6 מתוך 13

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33

העותר טוען עוד כי אין לזקוף לחובתו את עברו הפלילי שהתיישן בשנת 2013. מדובר בעבירות רכוש בעיקרן שבוצעו בשנת 97 כי כאשר העותר היה בן 18 בלבד וגזר הדין ניתן בשנת 2000. נטען כי לעותר אמנם גם 48 הרשעות תעבורה קודמות, אך כולן היו בשנות ה-90 ורובן התיישנו ונמחקו. כמו כן, נטען כי לאחר שהאסיר החל לרצות עונשו בתיק

ההריגה, לאחר 3.5 שנים החליטו להגיש כתב אישום בגין עבירות שבוצעו בשנת 2002, והשופטת ראתה בכך התנהלות לא הוגנת כלפיו ובסופו של דבר הפעילה את המאסר המותנה בחופף למאסר הנוכחי.

לטענת העותר, מעיו בהחלטות ועדות שחרורים קודמות עולה כי ישנה המלצה גורפת שהאסיר ייכנס לבית השיקום, ולאחר שיעשה זאת יוכל להגיש בקשה לעיון מחדש בהחלטה גם אם טרם יחלוף הזמן החוקי. עם זאת, נטען כי ברגע שהעותר מתחיל את הליך הקבלה לבית השיקום יש מניעה מקצי המודיעיני וצצים מידעים בוועדת השחרורים, זאת על אף המלצת השופטים לאחר שראו את כל המידעים וקבעו כי אין מניעה מודיעינית לשילובו בשיקום, למרות שילובו בחופשות ולמרות שהינו אסיר למופת ללא עבירות משמעת.

העותר טוען כי שב"ס מנסה להכשילו מלהשתחרר שחרור מוקדם, וביום 26.3.17 כאשר יצא לחופשה נתפר לו תיק על הפרת תנאי חופשה. כן נטען כי שגתה הוועדה כי בשנת 2015 לאחר הדיון בוועדת השחרורים לא התקבל לבית השיקום בשל עבירת משמעת שנרשמה לחובתו, זאת בניגוד לאמור בהחלטת ועדת השיקום מיום 15.12.16 כי לא הועבר לבית השיקום מסיבות מודיעיניות (סכסוכים). לגבי עבירת משמעת מ-13.9.15 טוען העותר כי מדובר בפלאפו שנשכח בתיקו בתום לב, נתפס בשיקוף ולא נכנס לכותלי הכלא. לטענתו מפקד בית הסוהר חנן אותו והתיק הפלילי נסגר ולכן לא ברור מדוע נתון זה מופיע ברישום. העותר מדגיש כי יצא לחופשה חודש לאחר מכן ב-28.10.15.

העותר טוען עוד לשינוי נסיבות ושיקום אינטנסיבי אותו עבר בבית סוהר כרמל, וכי הוועדה לא התייחסה בהחלטתה לכלל הקבוצות אות עבר ולא שקללה את כל הנתונים הרלוונטיים. כן נטען כי נשקלו שיקולים שגויים בביסוס ההחלטה בדבר מסוכנותו. עוד נטען כי הוועדה התעלמה מחו"ד של ראש תחום ענף הפסיכולוגיה וחוו"ד העו"ס ומדובר בנתונים ברי משקל שהתעלמות הוועדה מהם מצדיקה התערבות בהחלטה. נטען כי מאז הוועדה הקודמת חלפה תקופה של למעלה משנה שבה העותר מכבד את החוקים והכללים ומצוי כל היום בתעסוקה ובשיקום, משולב בחופשות, ללא עבירות משמעת. נטען כי יש לעותר 38 תעודות משב"ס בתחומים רבים ומגוונים והוא סיים קבוצת התמודדות במאסר, קבוצת שליטה בכעסים וקבוצת אלימות שנערכה במשך 8 חודשים, שהוא דרש וביקש מיוזמתו להשתתף בה. כן סיים

7 מתוך 13

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33

קבוצת עוצרים בכתום, שיחות פרטניות וקבוצה דינאמית במשך חודשים. נטע כי יש חו"ד מצוינת בעניינו מראש ענף תחום פסיכולוגיה בשב"ס, ולמרות זאת הוועדה ציינה כי לא עבר טיפול מעמיק ולא התייחסה לחווה"ד או לכך שעבר קבוצה דינאמית. נטע כי העותר נמצא באגף נקי מסמים בעל משמעת גבוהה, קם מדי יום לעבודה במטבח ומבצע את

המוטל עליו באופן חיובי ללא בעיות. נטען כי העותר תרם תרומה משמעותית לשב"ס והיה תומך לאסיר בהשגחה שהיה מסוכן מאוד לעצמו ולאחרים. כן נטען כי הציל חיי אסירים שהותקפו בנסיבות מחמירות.

עוד נטען כי תכנית רש"א התבססה על חווה"ד הטובות והטיפול האינטנסיבי שעבר העותר מאז הוועדה האחרונה, ללא שנרשמו לחובתו עבירות משמעת ולאחר ראיון שקיימה העו"ס מטעם רש"א עם אביו של העותר והייתה סבורה שאינו מסוכן ויוכל לשוב לביתו בכפר. נטען כי שינוי נוסף שחל הוא שהעותר יצא לחתונת אחותו בביתו, חתונה רבת משתתפים. נטען כי יתרת מאסרו קצרה והתכנית כוללת איזוק אלקטרוני. נטען כי אביו ואחיו כבר אינם עוסקים בפלילים, כי שיוכו למשפחת פשע הוסר מזמזמ והוא אינו בקשר איתם ואי מקום להמשיך להענישו על כך. נטען כי שחרורו כעת תחת פיקוח בשילוב טיפול ותעסוקה יעיל יותר ואפקטיבי יותר לעותר ולחברה.

טענות המשיבה:

המשיבה טוענת כי יש לדחות את העתירה ולא להתערב בהחלטת הוועדה. נטען כי ההחלטה סבירה. נטען כי היה על הוועדה לשקול את הסיכון לשלום הציבור באם האסיר ישוחרר ולשקול מהי העבירה בשלה הוא נושא את עונשו, חומרתה, היקפה ותוצאותיה. נטען כי מדובר בעבירה קשה והעותר למעשה ביצע הריגה של סוכן משטרה שהיה אמור להעיד נגד אחיו, ולאחר שרכבו של המנוח התהפך והדרדר הוא ביצע וידוא הריגה. בנוסף, נטען כי האסיר קיבל הזדמנות בעבר מהוועדה ב-2001 ולא ניצל אותה וכעבור 9 חודשים ביצע את העבירות. נטען כי גם בזמ שהותו במאסר הורשע בעבירות נוספות והופעל מאסר על תנאי. כמו כן, נטען כי התנהגותו בבית הסוהר אינה תקינה והוא השתתף בקטטה אלימה. נטען שמדובר באסיר שביצע עבירות משמעת רבות, כגון ניסיון להבריח טלפון נייד אל ביתו כתלי בית הסוהר כאשר חזר מחופשה. נטען כי גם בדו"ח רש"א נאמר שהוא אינו מזהה מצבי סיכון שיכולים לארוב לו מחוץ לכלא.

באשר לטענות העותר בדבר האיזוק וההרחקה מהכפר נטען כי הוועדה נתנה לכך משקל יחסית נמוך, והוועדה גם כתבה שהכוונה להעסיקו בשליחויות תפחית משמעותית מהתועלת של הפיקוח האלקטרוני. נטען כי גם אם מדובר בטעות אי מדובר בטעות המצדיקה קבלת

8 מתוך 13

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33

העתירה בנסיבות שפורטו בהחלטת הוועדה. נטען כי מהתרשמות רש"א עלה כי מדובר באסיר שמעורה בעולם העבריינות מגיל צעיר. נטען כי החלטת הוועדה מבוססת היטב והוצגו גם מידעים בפני הוועדה. נטען כי יש להורות על דחיית העתירה.

דיון והכרעה:

לאחר שבחנו את טענות הצדדים, את החלטת הוועדה ואת המסמכים שהוצגו לעיונו, הגענו למסקנה כי בנסיבות העניין אין מקום להתערב בתוצאה אליה הגיעה ועדת השחרורים, הגם שסבורים אני שנפלו בהחלטתה טעויות.

כפי שנפסק כבר לא פעם, שיקול הדעת המסור לוועדה הוא רחב ביותר ולא בנקל יתערב בית המשפט בהחלטתה. ככלל, בית המשפט, המעביר ביקורת שיפוטית על החלטות הוועדה, ייטה שלא להחליף את שיקול דעתה של הוועדה בשיקול דעתו, והתערבותו תצטמצם אך למקרים בהם ניכרים בהחלטותיה של הוועדה פגמים משפטיים, בהתאם לעילות המוכרות מהמשפט המנהלי, דוגמת חריגה קיצונית ממתחם הסבירות [רע"ב 8040/12 אבו סייף נ' היועץ המשפטי לממשלה (26.12.2012)]. לעניין מידית אי הסבירות המצדיקה את התערבותו של בית המשפט המנהלי אומר בית המשפט העליון בג"צ 89/01 הוועד הציבורי לעניינים בישראל נ' ועדת השחרורים, פ"ד נה(2) 828, 877: "על ועדת השחרורים לחרוג באופן ממשי ממתחם הסבירות, כדי שבית משפט זה יוכל להתערב בהחלטתה. על החלטתה של ועדת שחרורים להיות כה מוטעית עד כי שום ועדת שחרורים סבירה לא היתה יכולה להחליט כמוה. בהתקיים מצב זה על בית המשפט להתערב בהחלטתה של ועדת השחרורים" (ההדגשות הוספו. ר.ש.).

לאסיר אי זכות קנויה לקיצור עונשו וככלל עליו לרצות את מלוא תקופת העונש שנגזרה עליו [ראו: רע"ב 6566/13 דביר נ' היועץ המשפטי לממשלה (11.2.2014)]. יחד עם זאת, חוק שחרור על תנאי ממאסר מקנה לוועדת השחרורים סמכות להורות על שחרורו המוקדם של אסיר ממאסרו, במידה שמתקיימים התנאים המצדיקים זאת [רע"ב 6566/13 הנ"ל]. בהתאם לחוק, על מנת להורות על שחרורו המוקדם של אסיר, על ועדת השחרורים להשתכנע כי האסיר ראוי לשחרור וכי שחרורו אינו מסכן את שלום הציבור. סעיף 9 לחוק שחרור על תנאי ממאסר מונה את הנתונים בהם על ועדת השחרורים להתחשב, בי היתר, טבעה של העבירה בה הורשע האסיר; הרשעות קודמות; התנהגותו במהלך תקופת מאסרו; חוות דעת שנתנו שירות בתי הסוהר, המשטרה ורשויות הביטחון; חו"ד של רש"א; ונתונים אישיים של האסיר. בנוסף, סעיף 10(א) לחוק שחרור על תנאי קובע, כי במקרים חריגים וחמורים ניתן יהיה להתחשב במידת הפגיעה באמונו של הציבור במערכות המשפט ואכיפת החוק כתוצאה מקיומו של יחס

9 מתוך 13

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32

בלתי סביר בין חומרת העבירה שביצע האסיר לבין תקופת העונש בה נשא האסיר בפועל [ראו גם רע"ב 6566/13 הנ"ל]. וכאמור, בית המשפט אינו מחליף את שיקול דעתה של ועדת השחרורים, שהינה גוף מקצועי בעל מומחיות בתחום זה, בשיקול דעתו ואינו מתערב בהחלטות ועדת השחרורים אלא אם הן חורגות באופן ממשי ממתחם הסבירות. [ראו גם: רע"ב 1502/06 ערן טפלוני מדינת ישראל (3.4.2006); רע"ב 4518/08 בן ישי נ. ועדת השחרורים]

(4.6.2008).

כתב האישום שבעובדותיו הודה והורשע העותר על פיו, הינו חמור ומעיד על מסוכנות רבה. עם זאת, העותר ריצה מאסר של כחמש עשרה וחצי שנים ומהחומר שהוצג בפני הוועדה עולה כי מסוכנותו לשלום הציבור פחתה במידה רבה. נראה כי העותר עבר שינוי ושיקום אינטנסיבי במהלך מאסרו. ניתנו בעניינו חו"ד חיוביות המעידות על שינוי ושיקום. כמו כן, העותר יוצא לחופשות ארוכות ואף מבקר בכפר (שהה בחתונת אחותו) מבלי להתקרב או להטריד את משפחת המנוח. העותר סייע לשב"ס ותרם תרומה חיובית בסיוע לאסירים אחרים במצבים מסכני חיים. נראה כי בשנים האחרונות העותר מכבד את החוקים והכללים והינו מצוי בתעסוקה ומשולב בחופשות ללא עבירות משמעת, פרט לעבירת משמעת משנת 2015, זאת כשחזר מחופשה ובחיפוש בחפציו נמצא טלפו ן נייד, אשר לטענת העותר נשכח שם בטעות. אין עבירות משמעת אחרות בשנים האחרונות פרט להפרת תנאים בחופשה במרץ 2017, כאשר יצוין לעניין זה, כי קצי ן ניהול אסירים אישר קיצור תקופת שלילת החופשות ל-3 חודשים בהמשך להחלטה בעתירה מנהלית ותיק הפרת הוראה חוקית נגזז מחוסר ראיות. העותר עבר קורסים רבים והשתתף בטיפול קבוצתי ופרטני במשך חודשים רבים. נמצא מתאים לתכנית רש"א מספר פעמים, כאשר תכנית רש"א התבססה על חו"ד טובות בעניינו וטיפול אינטנסיבי שעבר במהלך מאסרו. יצוי כי רש"א לא הייתה סבורה כי יש למנוע מהעותר לחזור לביתו בכפר. אף שיוכו למשפחת פשע הוסר והוא אינו בקשר איתם. משפחתו הקרובה (אביו ואחיו) כבר איננה מעורבת בפשע. לא הובאה בפנינו או בפני הוועדה עמדה עדכנית של משפחת המנוח, אך יש להניח שהמשפחה עדיי ן מתנגדת לשחרורו של העותר ויש להביא זאת בחשבו ן, אך עם זאת יש מנגד גם שיקולים אחרים שיש להביאם בחשבון.

לעותר נותרה יתרת מאסר קצרה של חודשים ספורים לאחר שריצה מאסר ארוך של כחמש עשרה וחצי (15.5) שנים. העותר יוצא לחופשות ארוכות וביקר גם בכפר. התנהלותו בכלא בשנים האחרונות באופן כללי הינה תקינה והוא תרם לשב"ס ולאסירים אחרים, הינו עובד באופן קבוע והשתתף בטיפול קבוצתי ופרטני.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33

נעיר כי נפלה שגגה תחת ידי הוועדה עת הניחה כי תכנית השיקום של רש"א, הכוללת עבודה בשליחויות, סותרת את תנאי הפיקוח האלקטרוני שנקבע בתכנית השיקום. לעניין זה נבהיר כי שחרור אסיר בפיקוח אלקטרוני אינו בגדר של מעצר בפיקוח אלקטרוני. מדובר בהתנהלות שונה במסגרתה נקבעים תנאים להשמת האסיר המשוחרר בפיקוח

אלקטרוני, באופן שבו הוא אמור להיות במסגרת הפיקוח בשעות שנקבעות במסגרת תנאי השחרור (בדרך כלל שעות לילה), ובשאר היום הוא מצוי בהליך של השתלבות בחברה, בהתאם לתכנית שנקבעה. מכאן שהנחת ועדת השחרורים כי העבודה בהתאם לתכנית רש"א סותרת את תנאי הפיקוח האלקטרוני עליו המליץ רש"א, בטעות יסודה.

במקרה אחר יתכן והיינו סוברים כי בנסיבות אלו, שחרורו של העותר כעת, חודשים ספורים לפני שחרורו המלא, תחת פיקוח בשילוב טיפול ותעסוקה יהיה יעיל יותר ואפקטיבי יותר לאסיר ולחברה. כמו כן, הננו סוברים, בניגוד לעמדה שנקבעה על ידי הוועדה, כי הונחה תשתית עובדתית המאפשרת להסיק כי מסוכנותו לשלום הציבור פחתה במידה המצדיקה שחרורו המוקדם. כפי שנבהיר, בנתונים אחרים נראה היה כי זה המקרה בו יש מקום להתערב בהחלטת הוועדה ולאפשר לעותר להשתחרר בהתאם לתכנית שיקום בקהילה בפיקוח רש"א הכוללת פיקוח אלקטרוני כפי שהוצע, יתכן שתוך הוספת מגבלה של הרחקת העותר מכפר מגוריו.

אלא שבמקרה שבפנינו סוברים אנו כי על אף הנתונים החיוביים שהוצגו בפנינו, ועל אף תכנית השיקום והתעסוקה שבעניינה נפלה טעות תחת ידי ועדת השחרורים, אי מקום להתערב בתוצאה אליה הגיעה הוועדה, מהטעם שעל מקרה זה שבפנינו חלות הוראות סעיף 10(א) לחוק שחרור על תנאי ממסר. נבהיר להלן.

העותר הורשע בביצועה של עבירה חמורה בנסיבות חמורות במיוחד. המנוח, נשוא עבירת ההריגה בה הורשע העותר, היה סוכן משטרה שעל בסיס ראיות שאסף הוגש כתב אישום כנגד אחיו של העותר. ביום האירוע, כך על פי כתב האישום, נהג העותר ברכב, חסם את נתיב נסיעתו של המנוח ואילץ אותו לעצור את רכבו. העותר יצא מרכבו, ניגש לרכב המנוח וירה בו שתי יריות לכיוון פלג גופו העליון. אחד מהכדורים חדר לראשו של המנוח ופצע אותו קשות. כתוצאה מכך איבד המנוח שליטה על הרכב שהתדרדר והתהפך. המנוח נשמט מהרכב כשגופו על הכביש וחלקו בולט מתחת לרכב ההפוך. בשלב זה חצה העותר את הכביש, הגיע אל המנוח וירה ירייה נוספת בראשו (תמצית סעיפים 8 - 11 מכתב האישום המתוק בו הודה העותר ושעל בסיסו הורשע, ת"פ 1173/02 של בית המשפט המחוזי בנצרת).

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32

בית המשפט המחוזי בחיפה

עת"א 18323-02-18 סביחאת(אסיר) ני מדינת ישראל

עמוד 23

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

מכתב האישום בסעיפים הנ"ל נמחקו המילים "במטרה להמיתו" ועבירת ההמתה תוקנה, במסגרת ההסדר, מעבירה של רצח לעבירה של הריגה (יצוין כי כתב האישום כלל גם עבירות נוספות). עם זאת, בדיון שבפנינו, איננו דנים בהרשעת העותר. ענייננו בהחלטה מנהלית ובמסגרת הליך מנהלי, ולצורך החלטה מנהלית, ניתן להגיע למסקנות שונות מאלו שאלוהן מגיע ההליך הפלילי לצרכיו [ראו לענין זה: ע"מ 9993/03 דלאל עטא מוחמד חמדאן נ' ממשלת ישראל, פ"ד נט(4), 134 (2005); בג"צ 4545/07 גנ"ם אברהם לזריאן נ' נציב שירות בתי הסוהר (7.1.2008); עתמ (י-ם) 63776-09-16 ניר סומך נ' משטרת ישראל (3.2.2017)] הפעלת הסמכות המנהלית ושיקול הדעת המנהלי אינם כבולים לתוצאות הליך פלילי או להחלטות שהתקבלו בענין אופן ועצם העמדת אדם לדין וטעמי הרשעתו או זיכוי [ראו גם: בג"צ 3884/16 פלוגית נ' השר לביטחון פנים ואה' (20.11.2017)].

סבורים אנו, לצורך ההחלטה המנהלית בענין השחרור המוקדם, כי העובדות שבהן הודה העותר מבססות מסוכנות וחומרה מרבית ודרגת אלימות גבוהה ואף כוונה ברורה להמית את המנוח, והכל על רקע היותו סוכן משטרת. על כן, ולמרות שסעיף האישום העיקרי תוקן מ"רצח" ל"הריגה", הרי שעובדות כתב האישום המתוקן, בהן הודה ועל יסודן הורשע העותר, מעידות על דרגת מסוכנות גבוהה ביותר ובעיקר על תעוזה ונכונות לגרום למותו של אדם, והכל במטרה למנוע ממנו לשרת את מערכת אכיפת החוק. הגם שקבענו לעיל כי, לכאורה, מסוכנותו פחתה, לא ניתן להתעלם מהאמור בבואנו לשקול את החלטת הוראות סעיף 10(א) לחוק על עניינו של העותר, כפי שיפורט.

נסיבות אלו של ביצוע העבירות בהן הורשע העותר, כמפורט בכתב האישום, שעניין בהריגת אדם כדי לסכל את עדותו בבית המשפט ו"להענישו" על שיתוף פעולה עם המשטרה, הן כאלו המצדיקות את החלטת הוראות סעיף 10(א) לחוק שחרור על תנאי ממאסר. ונזכיר לענין זה כי תכליתו המוצהרת של סעיף 10(א) לחוק, שנועד לעגן בחוק את דעת הרוב בענין שקולניק [בג"ץ 89/01 הוועד הציבורי נגד עינויים נ' ועדת השחרורים, פ"ד נה(2) 838 (2001); רע"ב 9837/03 גרסיה נ' ועדת השחרורים פ"ד נח(2) 326, 331-334 (2004)], היא לתת בידי ועדת השחרורים סמכות להימנע משחרור אסיר שמבחינת התנהגותו האישית נמצא מתאים לשחרור מוקדם, אך משיקולים של האינטרס הציבורי ראוי להימנע מכך [וראו גם: רע"ב 6803/04 אנגיל נ' בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו (27.9.2004); רע"ב 4039/15 ברק צרפתי נ' מדינת ישראל (10.8.2015)]. וכך נתנאל דגן "שיקולי אינטרס הציבור בהליך השחרור המוקדם" עלי משפט י"א 619, 624 וכן 628-626 (2014)]. וזה המקרה שבפנינו.

סבורים אנו כי המקרה שבפנינו, בנסיבותיו העובדתיות כפי שפורטו בכתב האישום בו

על	כל	יתר	הנימוקים	והטעמים	ומובילים	אל	המסקנה	כי

להחיל את הוראות סעיף 10(א) לחוק, גם אם העבירה בה הורשע העותר, על פי ספר החוקים, אינה במדרג החמור ביותר [ראו: רע"ב 7920/17 ירון ברכה נ' מדינת ישראל (15.2.2018)]. 5

6

איננו מתעלמים מהעובדה שגם על פי סעיף הוראות 10(א) הנ"ל, משקלם של הנתונים לפי סעיף 7 זה יפחת ככל שיגדל החלק מעונש המאסר שהאסיר כבר נשא. בענייננו, מדובר באסיר שריצה 8 את רוב עונשו ונותרו לו כ-5 חודשים

עד לשחרורו המלא. עם זאת, והגם שיתרת מאסרו קצרה 9 ומועד שחרורו המלא קרוב, גובר במקרה זה האינטרס הציבורי שעניינו, מעבר להגנה על חיי 10 אדם, גם הגנה על מערך גיוס הסוכנים המשטרתי ועידוד הסיוע למשטרה בכלל, ובקרב חלקים 11 מסוימים מהאוכלוסייה בפרט.

12

13

אשר על כן אנו מורים על דחיית העתירה, כאמור, לא מאותם הטעמים שעמדו בבסיס החלטת 14 ועדת השחרורים. הגם שלכאורה יש לאסיר זה את הנתונים המצדיקים את שחרורו המוקדם 15 ברישיון, סבורים אנו כי זה המקרה בו חלות הוראות סעיף 10(א) לחוק שחרור על תנאי 16 ממאסר, והאינטרס הציבורי מחייב את הותרתו במאסר עד לסיום תקופת המאסר המלאה. 17

18

בנסיבות העניין ניתנת ההחלטה בהעדר הצדדים. המזכירות תשלח החלטה לב"כ הצדדים. 19

20

21

ניתן היום, די אדר תשע"ח, 19 פברואר 2018, בהעדר הצדדים.

22

[אב"ד]

ג. ציגלר, שופטת שמואל ברלינר, שופט עמית

רע שפירא, נשיא

23

24